

30-9'25

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën - Herstel en Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Nota van Wijziging bij het Wetsvoorstel
Verbetermaatregelen Toeslagen

Datum

25 september 2025

Notanummer

2025-0000462134

Bijlagen

1. NvW
2. Begeleidende Kamerbrief
3. Eerdere nota's

Aanleiding

De bijgevoegde Nota van Wijziging (NvW) op het wetsvoorstel Wet verbetermaatregelen toeslagen wordt u ter instemming voorgelegd. In deze NvW zijn enkele technische wijzigingen en twee inhoudelijke wijzigingen opgenomen die zien op de Wet hersteloperatie toeslagen (Wht) die we in deze nota nader toelichten.

Beslispunten

- Stemt u in met de voorliggende NvW (bijlage 1) en met de verzending van de NvW naar de Tweede Kamer? Zo ja, kunt u de NvW ondertekenen?
- Stemt u in met de begeleidende Kamerbrief (bijlage 2)? Zo ja, kunt u de Kamerbrief ondertekenen?
- Stemt u in met het openbaar maken van de eerdere nota's en de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's? (Bijlagen 3)

Akkoord
30-9'25

Kernpunten

- In de NvW staan twee inhoudelijke wijzigingen opgenomen die eerder met u zijn besproken.
- De eerste wijziging betreft een uiterste aanvraagdatum, te weten 12 februari 2026, voor de HZK-regeling. Deze datum is 6 weken ná de beoogde inwerkingtreding van het wetsvoorstel Verbetermaatregelen Toeslagen per 1 januari 2026.
- De tweede wijziging ziet op een verlenging van de aanvraagdatum voor compensatie van aanvullende schade. In plaats van een nieuwe datum op te nemen ter vervanging van de oude datum van 1 april 2025, wordt voorgesteld een grondslag in de wet op te nemen om later bij Koninklijk Besluit een uiterste aanvraagdatum te kunnen bepalen.

Toelichting

Uiterste aanvraagdatum HZK-regeling

Sinds 5 november 2022 is de HZK-regeling in werking getreden. De uitvoering van de regeling is dit jaar gestart en loopt naar verwachting door tot in de loop van 2026. De HZK-regeling wordt ambtshalve uitgevoerd, omdat UHT de rechthebbenden in beeld heeft. Voor een burger is immers niet duidelijk of die in aanmerking komt voor de regeling omdat die bijvoorbeeld niet kan controleren of sprake was van een CAF-onderzoek naar HZK-toeslagen of een onterechte kwalificatie O/GS. Dankzij de ambtshalve opzet van de regeling, wordt voorkomen

dat rechthebbenden belast worden met het proces van het indienen van een aanvraag, en wordt voorkomen dat de uitvoering belast hoeft te worden met het afhandelen van ongerichte aanvragen.

Ondanks de ambtshalve opzet van de HZK-regeling en het feit dat het doen van een aanvraag door een burger niet nodig is, is het op grond van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) mogelijk om een aanvraag in te dienen voor deze regeling. Ook aanvragen van personen die niet in beeld zijn als rechthebbende vergen behandeling. Op dit moment is er voor het doen van een aanvraag nog geen uiterste datum opgenomen in de Wht, waardoor er nog gedurende lange tijd een mogelijkheid bestaat om een aanvraag voor de HZK-regeling in te dienen, ook al is dat niet nodig. Omwille van de uitvoerbaarheid, de beheersbaarheid en de doelmatigheid van de HZK-regeling is het wenselijk om een uiterste aanvraagdatum op te nemen. In lijn met uw besluit op nota 102964 wordt de uiterste datum 12 februari 2026. Dit is 6 weken na de beoogde inwerkingtredingsdatum (1 januari 2026) van het wetsvoorstel verbetermaatregelen toeslagen.

Delegatiegrondslag ten behoeve van een uiterste aanvraagdatum aanvullende compensatie voor werkelijke schade

In de Wht staat dat een aanvraag voor een aanvullende compensatie voor werkelijke schade vóór 1 april 2025 ingediend moet worden, of zes maanden na het onherroepelijk worden van de integrale beoordeling (IB) als dat leidt tot een latere aanvraagdatum. Begin 2025 bleek echter dat de aanvraagdatum van 1 april 2025 hiertoe niet voldoende tijd bood omdat het aanmeldportaal en de schaderoutes op dat moment nog in ontwikkeling waren. In Voortgangsrapportages 20¹ is gecommuniceerd over opschorting van de uiterste aanvraagdatum naar 1 januari 2026, gebaseerd op de aanname dat medio september het aanmeldportaal en MijnHerstel live zouden zijn. Daarmee zou er voldoende tijd zijn voor ouders om een keuze te maken over het indienen van een aanvraag. Deze datum staat ook genoemd op bijvoorbeeld de website van UHT en CWS.

De actuele stand van zaken is dat de lancering van het aanmeldportaal en MijnHerstel meer tijd vraagt dan eerder gedacht. In plaats van het opnemen van 1 januari 2026 in de wet als uiterste aanvraagdatum, regelt deze nota van wijziging de opname van een wettelijke grondslag in het wetsvoorstel voor het vastleggen van de uiterste aanvraagdatum in een Koninklijk Besluit. Leidend bij de vaststelling van de uiterste aanvraagdatum per Koninklijk Besluit zal het moment van livegang zijn van het aanmeldportaal en de route MijnHerstel, met daarbij een periode van drie maanden zodat er voor ouders voldoende informatie beschikbaar is over het schadestelsel en over de criteria die toegepast worden op een aanvraag en de methodes die gevolgd kunnen worden. Drie maanden is de periode waarmee ook bij eerdere besluitvorming rondom de uiterste aanvraagdatum rekening mee werd gehouden.

Door te werken met een grondslag voor een Koninklijk Besluit, wordt voorkomen dat opnieuw een wetswijziging nodig zou zijn om de datum onverhoopt opnieuw aan te passen als daar aanleiding toe is. Hierover is geen uitsluitel te geven tot aan het moment dat er definitieve duidelijkheid is over de lancering van het aanmeldportaal en MijnHerstel.

¹ en Kamerstukken II 2024/25, 36708, nr. 41.

Proces

In lijn met uw besluit op nota 135703 is het voorstel om deze Nota van Wijziging in te dienen bij het wetsvoorstel Wet verbetermaatregelen toeslagen. Met dat wetsvoorstel worden de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen en enkele andere wetten gewijzigd met het oog op het verbeteren van het toeslagenstelsel.

In de procedurevergadering van 11 september jl. heeft de Kamercommissie voor Financiën 2 oktober a.s. vastgelegd voor de inbreng voor het verslag. De voorliggende NvW wordt idealiter voorafgaand aan de inbreng voor het verslag verzonden, zodat de Kamercommissie de NvW desgewenst kan betrekken bij de inbreng.

Het voornemen is om de Oudercommissie vóór verzending van de NvW aan de Kamer te informeren over wijzigingen daarin. Onlangs is al uitgebreid met de Oudercommissie gesproken over de HZK-regeling, de ambtshalve opzet en het belang van goede communicatie om onnodige aanvragen te voorkomen. Met betrekking tot aanvullende schade is ook al uitvoerig contact met de Oudercommissie. Omdat over deze thema's al separaat participatie plaatsvond en -vindt, wordt dus niet formeel nog om advies op de NvW gevraagd.

Politiek bestuurlijke context

In het commissiedebat over de hersteloperatie toeslagen van 23 sept jl. is met de Kamer gedeeld dat ouders voldoende tijd moeten hebben om zich aan te melden, en dat het kabinet geen (aangepaste) datum hiervoor wil noemen voordat er meer zekerheid is over het aanmeldportaal en MijnHerstel.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Doc nr.	Datum	Titel doc.
1	24-3-2025	Nota - stasHT - NOTA Opties beheersbaar houden uitvoering HZK-regeling
2	10-4-2025	Nota - stasHT - Uiterste aanvraagdatum regeling voor gedupeerden in de HZK en indicatief tijdpad wetsvoorstel
3	8-5-2025	Nota - stasHT - Wetsvoorstellen waarin maatregel introductie aanvraagtermijn HZK-regeling kan worden opgenomen

Ministerie van Financiën

bespreken
20-3-25
D/L aanwezig.

1/4
11:30 u.
Daalderman!

antwoord 3-1-25

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Herstel en Toeslagen

Programma DG Herstel
Programma DG 75/3
Herstelbeleid *

Persoonsgegevens

nota

NOTA Opties beheersbaar houden uitvoering HZK-regeling

Datum
24 maart 2025

Notanummer
2025-0000085488

Bijlagen
geen

Aanleiding

U heeft aangegeven zo spoedig mogelijk te willen starten met de uitvoering van de HZK-regeling. U heeft gevraagd om twee mogelijke opties tot wijziging van de Wet hersteloperatie toeslagen (Wht) uit te werken die erop gericht zijn om de HZK-regeling qua aantal aanvragen voor de uitvoering zoveel mogelijk beheersbaar te houden. De eerste optie betreft het opnemen van een uiterste aanvraagdatum voor de HZK-regeling en de tweede optie betreft het op enig moment laten vervallen van de HZK-regeling.

Beslispunt

Wij adviseren u om in te stemmen met het uitwerken van een wetsvoorstel om een uiterste aanvraagdatum te introduceren voor de HZK-regeling, zodat op zeer korte termijn na inwerkingtreding van deze wetswijziging het doen van een aanvraag niet meer mogelijk is (optie 1).

antwoord

Kernpunten

- Het is sinds 5 november 2022 al mogelijk om een aanvraag te doen om in aanmerking te komen voor de HZK-regeling. Het is vanwege de uitvoerbaarheid van de HZK-regeling van belang dat er een einddatum aan de aanvraagmogelijkheid wordt verbonden.
- In deze nota worden twee opties toegelicht die ervoor zorgen dat op enig moment geen aanvragen voor de HZK-regeling meer kunnen worden gedaan.
 - Dit kan door middel van het opnemen van een uiterste aanvraagdatum in de Wht (optie 1).
 - Een andere mogelijkheid is om HZK-regeling in de Wht te laten vervallen (dus te laten verdwijnen uit de wet) op het moment dat de ambtshalve uitvoering van HZK-regeling is afgerond (optie 2).
- Wij adviseren u op basis van de hieronder genoemde voor- en nadelen te kiezen voor het opnemen in de wet van een uiterste aanvraagdatum (optie 1).
 - Optie 1 leidt tot meer duidelijkheid over het moment waarop de aanvraagmogelijkheid vervalt en tot de meeste regie daarop.
 - Optie 1 sluit aan bij de manier waarop de Wht is ingericht en zorgt bovendien door het ontbreken van complex overgangsrecht voor de beste kenbaarheid van de wet. Met optie 1 kan de mogelijkheid voor aanvragen gesloten worden ook voordat de ambtshalve uitvoering is afgerond. Optie 2 geeft daartoe minder ruimte.

✓

- Verder is het onwenselijk om de HZK-regeling al in te trekken (optie 2) op het moment dat de HZK-regeling nog niet geheel is uitgevoerd.
- Voor beide opties geldt dat gedurende enige tijd de nadruk wordt gelegd op het feit dat een aanvraag voor de HZK-regeling kan worden gedaan, hetgeen tot extra aanvragen zou kunnen leiden.
- Beide opties staan los van de vragen die de Oudercommissie op woensdag 20 maart heeft gesteld over HZK. Hierover volgt verdiepend ambtelijk contact met de Oudercommissie en wordt u op een later moment nader geïnformeerd.

Toelichting

Optie 1: uiterste aanvraagdatum HZK-regeling opnemen in de Wht

Het is mogelijk om een uiterste aanvraagdatum op te nemen in de Wht om in aanmerking te kunnen komen voor een tegemoetkoming in het kader van de HZK-regeling. Deze datum kan gekoppeld worden aan de inwerkingtreding van de desbetreffende wetwijziging en zeer kort daarna zijn, bijvoorbeeld twee weken na inwerkingtreding. Het is noodzakelijk om de aanvraagmogelijkheid kort na inwerkingtreding te sluiten om de potentiële instroom van aanvragers zoveel mogelijk te beperken. Na deze datum kunnen burgers geen aanvraag meer indienen voor de HZK-regeling. De ambtshalve uitvoering kan, indien nodig, dan nog wel doorgang vinden.

Voordelen optie 1

- De uiterste aanvraagdatum zorgt ervoor dat er op korte tot middellange termijn een beheersmaatregel is voor het mogelijk zeer grote aantal aanvragen. Er hoeft dan niet te worden gewacht tot op enig moment de gehele Wht komt te vervallen.
- De uiterste aanvraagdatum is duidelijk en eenvoudig. Het opnemen van een uiterste aanvraagdatum is in lijn met de vormgeving van andere onderdelen van de Wht.
- Het is niet nodig om overgangsrecht in te richten om tijdig ingediende aanvragen te kunnen afhandelen na de uiterste aanvraagdatum. De grondslag voor het toepassen van de HZK-regeling staat dan immers nog in de Wht. Dit komt de kenbaarheid van de wetgeving ten goede.
- Duidelijkheid over het moment waarop aanvragen niet meer mogelijk zijn, is ook belangrijk voor de uitvoering. Als UHT weet vanaf wanneer het aantal aanvragers niet meer stijgt, heeft UHT duidelijkheid over het aantal beschikkingen die gestuurd moeten worden. Dit maakt het ook makkelijker in te schatten hoeveel bezwaren er binnen kunnen komen en hier kan de uitvoering vervolgens rekening mee houden.
- Er dient weliswaar net als bij optie 2 een wetgevingsproces te worden doorlopen met de bijbehorende onzekerheden - zo is er bijvoorbeeld geen garantie op een spoedige en positieve behandeling in het parlement - maar anders dan bij optie 2 is de uiterste aanvraagdatum niet afhankelijk van het verloop van de uitvoering. Dit biedt dus meer duidelijkheid aan zowel de uitvoering als belanghebbenden.

Nadelen optie 1

- De mogelijkheid tot het doen van een aanvraag voor de HZK-regeling wordt expliciet gemaakt in de Wht en in het wetgevingstraject

daarnaartoe. Dit betekent ook dat de kans op een (forse) instroom aan aanvragers aannemelijk is. Een hoge instroom zou zorgen voor knelpunten in het afhandelen van aanvragen en al helemaal bij vervolgstappen rondom bezwaar en dossier-verstrekking. Dit risico geldt ook voor optie 2, waarbij de inschatting vanuit de uitvoering is dat dit risico bij optie 1 groter is.

- De ervaring met regelingen die een uiterste aanvraagdatum hanteren leert dat er vaak kort voor het verstrijken van de termijn een aanzienlijke toestroom van aanvragen plaatsvindt. Dit nadeel bestaat op vergelijkbare wijze voor optie 2. De periode waarin dit plaatsvindt, kan in optie 1 zo kort mogelijk worden gehouden als het wetgevingsproces spoedig verloopt en de wet snel na aanvaarding in de Eerste Kamer wordt gepubliceerd en in werking treedt. Een piek in aanvragen kan echter niet worden uitgesloten.
- Hoewel er een uiterste aanvraagdatum wordt opgenomen in de wet, blijft de mogelijkheid tot verschoonbare termijnoverschrijdingen bestaan. Volgens de wet is een termijnoverschrijding alleen verschoonbaar als "redelijkerwijs niet kan worden geoordeeld dat de indiener in verzuim is geweest". Daarvan kan sprake zijn als bijzondere omstandigheden de indiener hebben verhinderd om tijdig bezwaar te maken of beroep in te stellen. Dit betekent dat er ook na de uiterste aanvraagdatum nog aanvragen binnen kunnen komen die moeten worden afgehandeld, al is niet de verwachting dat dit veel zal voorkomen.

Optie 2: einddatum HZK-regeling

Het ligt in de lijn van de verwachting dat in de toekomst wordt geregeld dat de Wht vervalt als de hersteloperatie is afgerond. Het is technisch mogelijk om vooruitlopend daarop op een bepaald moment de HZK-regeling te laten vervallen. Dat zou kunnen door te voorzien in een bepaling die het vervallen van de HZK-regeling regelt. Het opnemen van een datum in die bepaling raden wij af, gezien de onzekerheid die er is over het moment waarop de uitvoering kan zijn afgerond. Dit betekent dat - bij een keuze voor deze optie - het moment waarop de HZK-regeling zou kunnen vervallen op een later moment bepaald zou kunnen worden. De inwerkingtreding daarvan zou vervolgens bij koninklijk besluit (kb) geregeld kunnen worden. Het vroegst mogelijke moment hiervoor is als UHT klaar is met ambtshalve uitvoering. Dat is immers het moment dat de beoogde doelgroep van de HZK-regeling behandeld is. Vanaf het moment dat de HZK-regeling vervalt, bestaat er dan geen regeling meer waarvoor een aanvraag kan worden ingediend. Voor het afhandelen van nog niet afgehandelde aanvragen en bezwaren zou overgangsrecht moeten worden ingericht.

Voordeel optie 2

- De aanvraagmogelijkheid voor de HZK-regeling vloeit niet direct voort uit de Wht. Deze vloeit voort uit de toepasselijkheid van de Algemene wet bestuursrecht. Het laten vervallen van de HZK-regeling zou daarom wellicht minder expliciet maken dat de aanvraagmogelijkheid bestaat dan het opnemen van een uiterste aanvraagdatum in de Wht. Daar staat tegenover dat de aanvraagmogelijkheid er formeel en in de praktijk wel is. Dit zou ook expliciet moeten worden gemaakt in de toelichting op de voorgenomen wetswijziging om het vervallen van de HZK-regeling te regelen op een bij kb te bepalen tijdstip.

Nadelen optie 2

- Het is zeer ongebruikelijk en onwenselijk om een regeling te laten vervallen als deze nog niet geheel is uitgevoerd, en daarbij nog onderdelen van de uitvoering (zoals de afhandeling van aanvragen en lopende bezwaren) voort te zetten op basis van overgangsrecht. Dit zou de kenbaarheid van de HZK-regeling niet ten goede komen.
- Als de HZK-regeling is vervallen, kunnen er geen ambtshalve beschikkingen meer verstuurd worden. Dit zou betekenen dat als UHT na deze vervaldatum er achter zou komen dat ze burgers gemist heeft, ze deze burgers geen beschikking (en tegemoetkoming) meer zou kunnen geven (al is momenteel voor 99% zeker dat minimaal 99% van de rechthebbenden in beeld is).
- Net als bij optie 1 geldt dat er aandacht komt voor het feit dat er een mogelijkheid is tot het doen van een aanvraag, waarmee het aannemelijk is dat het zal leiden tot een toename in aanvragen. Ook al wordt namelijk niet in de Wht benoemd dat er een aanvraagmogelijkheid is, toch zal de benodigde wetsaanpassing moeten worden gemotiveerd in de memorie van toelichting. Ook zal de vervaldatum van de regeling nogmaals gecommuniceerd worden op het moment dat het kb wordt gepubliceerd in het Staatsblad. Ook hier kan net als bij optie 1 een piek in het aantal aanvragen richting die vervaldatum niet worden uitgesloten.
- De timing van het laten vervallen van de regeling als de ambtshalve populatie is behandeld, is zeer onzeker. De ervaring leert dat juist het afhandelen van de laatste groepen rechthebbenden van een regeling vaak veel tijd in beslag neemt, vanwege bijzondere casuïstiek, het ontbreken van contactgegevens, etc. Hoe langer het vervallen van de HZK-regeling zou duren, hoe meer het doel van de wetswijziging – het beheersbaar houden van de uitvoering van de HZK-regeling rondom aanvragen - uit beeld zou raken.
- Daarnaast geldt dat bij de regelingen voor andere doelgroepen in de Wht het vervallen van de regeling voor compensatie of tegemoetkoming¹ niet wordt geregeld. Er zijn voor bepaalde regelingen uiterste aanvraagdata en aanvraagtermijnen opgenomen. Het wel laten vervallen van de HZK-regeling kan mogelijk ook tot extra aandacht voor een dergelijke wijziging leiden.

Ambtelijk advies

Het ambtelijk advies is om te kiezen voor optie 1, namelijk het opnemen van een uiterste aanvraagdatum in de wet. Voordelen van optie 1 ten opzichte 2 zijn:

- Optie 1 leidt tot meer duidelijkheid over het moment waarop de aanvraagmogelijkheid vervalt en tot de meeste regie daarop.
- De periode dat aanvragen kunnen binnenkomen is bij optie 1 korter dan bij optie 2. Het traject dat leidt tot het opnemen van een uiterste aanvraagdatum in de Wht voor de HZK-regeling en daarmee tot een moment waarop die aanvraagmogelijkheid vervalt (optie 1), kan namelijk eerder afgerond zijn dan het uitvoeringsplan dat er momenteel ligt voor de ambtshalve beschikkingen. In optie 2 kan het vervallen van de HZK-regeling (en daarmee de aanvraagmogelijkheid) pas geregeld worden als het uitvoeringsplan is afgerond.

¹ Wel is de grondslag voor het laten vervallen van de incidentele noodvoorziening voor zowel aanvragers van kinderopvangtoeslag als voor de HZK-regeling opgenomen in de Wht. Op grond van de Wet aanpassing termijnen en nabestaandenregeling hersteloperatie toeslagen is de aanvankelijke vervaldatum van 1 januari 2025 geschrapt. Nu wordt dit bij koninklijk besluit bepaald.

- Optie 1 sluit aan bij de manier waarop de Wht is ingericht, en draagt bovendien door het ontbreken van complex overgangsrecht bij aan de beste kenbaarheid van de wet.
- Tenslotte is het onwenselijk om de HZK-regeling al in te trekken op het moment dat die nog niet geheel is uitgevoerd.

Voor beide opties gelden bepaalde nadelen en risico's rondom de aandacht voor de wetwijziging en het aantal te verwachten aanvragen in aanloop naar het sluiten van de aanvraagmogelijkheid. Dit is onvermijdelijk als er een wetstraject plaatsvindt.

Proces en mogelijk tijdpad wetwijziging

Indien u instemt met het uitwerken van optie 1 zal gelijktijdig aan de uitvoering van de HZK-regeling een wetstraject starten. Wetteksten zullen worden uitgewerkt en er wordt een uitvoeringstoets opgesteld. Vervolgens wordt het wetsvoorstel gedeeld met adviesorganen (NOvA, Raad voor de Rechtspraak, Raad voor de Rechtsbijstand, Adviescollege toetsing regeldruk, Oudercommissie), en wordt het voorstel na de wetgevingstoets door JenV en uiteindelijke behandeling in de ministerraad door de Koning aangeboden voor advies aan de Afdeling advisering van de Raad van State. Vervolgens volgt – afhankelijk van het advies van de RvS en uw reactie daarop - behandeling in Tweede en Eerste Kamer. U wordt op een later moment geïnformeerd over een concreter tijdpad en het wetsvoorstel waarin deze wijziging kan worden opgenomen. Globaal kan gedacht worden aan inwerkingtreding in het eerste kwartaal van 2026.

Apparaatskosten

Het afhandelen van aanvragen kost personele capaciteit en leidt mogelijk tot bezwaar- en beroepszaken. Dit kan een grote impact hebben op de personele capaciteit bij UHT en kan leiden tot extra apparaatslasten. Dit wordt meegenomen in de voorjaarsbesluitvorming.

Bij beide opties bestaat het risico dat er nog een (groot) aantal aanvragen wordt ingediend tot aan het moment van uiterlijke aanvraag of de einddatum van de regeling. Beide opties zijn omgeven met grote onzekerheden rondom de verwachte instroom, waardoor geen reële inschatting te maken is van het aantal verwachte aanvragen per optie en de consequenties voor de apparaatskosten. Als sprake is van extra apparaatslasten zullen deze vooralsnog worden gedekt uit de algehele apparaatsbudgetten binnen UHT, waarbij een budgettair risico kan ontstaan bij een grote instroom van aanvragen.

Communicatie

N.v.t.

Politiek-bestuurlijke context

Er is recent geen politieke aandacht geweest voor de aanvragen voor de HZK-regeling. In de 19^e VGR is benoemd dat de uitvoering van de HZK-regeling in maart 2025 van start zal gaan.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

bespreken zsm
§ 25 5-5 '25

7/5
15.15 - 16.00 uur
kama stas

25/5

TER BESLISSING

Aan
de staatssecretaris van Financiën – Herstel en Toeslagen

Directoraat-Generaal
voor Fiscale Zaken
Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Uiterste aanvraagdatum regeling voor gedupeerden in de HZK en indicatief tijdpad wetsvoorstel

Datum
10 april 2025
Notanummer
2025-0000102964
Bijlagen
geen

Aanleiding

We hebben afgelopen 1 april naar aanleiding van nota 2025/85488 met u gesproken over de regeling voor gedupeerden in de huurtoeslag, zorgtoeslag en het kindgebonden budget (HZK-regeling). In die bespreking werd geconcludeerd om nog een aantal zaken per nota te adresseren. U vindt naar aanleiding daarvan een beslispunt m.b.t. de voorgestelde aanvraagtermijn en een indicatief tijdpad voor de introductie van een aanvraagtermijn voor de HZK-regeling.

akkoord §

Beslispunt: duur aanvraagtermijn HZK-regeling

Wij adviseren u om akkoord te gaan met introductie van een uiterste aanvraagdatum voor aanvragen voor de HZK-regeling van twee weken na de datum van inwerkingtreding.

2025

bespreken
(met Persoonsgegevens)

Toelichting

Uiterste aanvraagdatum voor de HZK-regeling: twee weken na inwerkingtreding
U heeft aangegeven in te stemmen met de introductie van een uiterste aanvraagdatum voor de HZK-regeling (nota DGH13027). Hiervoor is een wetswijziging vereist. Wij adviseren een uiterste aanvraagdatum te introduceren die is gelegen twee weken na inwerkingtreding van de wet waarin dit wordt geregeld. Dit biedt belanghebbenden de kans om nog tot dat moment een aanvraag te doen voor de HZK-regeling. Vanaf twee weken na inwerkingtreding geldt dat enkel belanghebbenden die zich kunnen beroepen op verschoonbare termijnoverschrijding nog een geslaagde aanvraag kunnen doen.

Dit kan gelegitimeerd worden doordat de HZK-regeling is opgezet als een in beginsel ambtshalve regeling. Gedupeerden die in aanmerking komen voor de HZK-regeling zijn onder te verdelen in twee groepen:

1. Uit steekproeven en analyses op de *O/GS-populatie* van de HZK-regeling blijkt dat met 99% zekerheid is te zeggen dat maximaal 1% van de HZK-rechthebbenden niet in beeld is.
2. Wat betreft de *CAF-populatie* zijn alle CAF-onderzoeken waar mogelijk collectief vooringenomen is gehandeld in beeld (groepsgewijze CAF-aanpak). Alle HZK-rechthebbenden zijn daarmee ook in beeld. Er wordt momenteel nog wel onderzocht in welke CAF-onderzoeken er daadwerkelijk sprake was van collectieve vooringenomen beoordeling. De populatie HZK-rechthebbenden kan dus nog kleiner worden.

verduidelijken
in wet
→ beleidsregel

Sinds inwerkingtreding van de wet op 5 november 2022 tot aan de verwachte datum van de wetwijziging met de uiterste aanvraagdatum voor de HZK-regeling is straks drie jaar verstreken. Hier moet bij vermeld worden dat de Dienst Toeslagen niet had moeten communiceren dat burgers geen aanvraag konden doen voor de HZK-regeling. Dit is vanwege de wens om de regeling ambtshalve uit te voeren en de wens tot het voorkomen van grote aantallen aanvragen gebeurd. Personen die een aanvraag hebben willen indienen, hebben niettemin ruim de tijd (gehad) om dit te doen.

Een uiterste aanmelddatum die is gelegen vóór inwerkingtreding, wordt juridisch niet kansrijk geacht. Terugwerkende kracht in het nadeel van de burger is slechts bij uitzondering toegestaan en behoeft een zware motivering. Een onderbouwing van eventuele dringende redenen ontbreekt momenteel.

Indicatief tijdspad

De inzet is om dit wetsvoorstel deel uit gaan laten maken van het pakket Belastingplan 2026, dat met Prinsjesdag op 16 september aan de Tweede Kamer wordt aangeboden, en medio december wordt vastgesteld in de Eerste Kamer. Dat is een zeer ambitieus tijdspad en vereist onder meer het flink inkorten van de termijn die adviesorganen hebben (Raad voor Rechtspraak, Raad voor Rechtsbijstand, Adviescollege toetsing regeldruk, Oudercommissie, Nederlandse Orde van Advocaten, Raad van State), snellere wetgevingstoets door JenV, mogelijk het overslaan van (een) onderra(a)d(en) en een snellere uitvoeringstoets dan 8 weken. Als relevante deadlines hierbij niet gehaald worden vallen we terug op een meer regulier tijdspad voor een wetstraject. In dat geval moet rekening worden gehouden met het aanbieden aan de Tweede Kamer in februari 2026 en mogelijke behandeling in de Eerste Kamer in het 2^e kwartaal van 2026.

U ontvangt op korte termijn separaat een nota over de start van de uitvoering van de HZK-regeling zelf. De uitvoering is kleinschalig gestart en wordt de komende tijd uitgebreid.

Overige aanpassingen wet

U ontvangt binnenkort een nota over de formuleringen van de huidige wetsartikelen met betrekking tot de HZK-regeling. Dit vraagt meer onderzoekwerk dan mogelijk was voor deze nota. Wij stellen voor om het werken aan de wetsaanpassing rondom de uiterste aanvraagdatum te starten om te voorkomen dat de wetwijziging vertraagt en de uiterste aanvraagdatum pas minimaal enkele maanden later in werking treedt. Indien u nog verduidelijkingen of aanpassingen van de wet zou willen, kan altijd later nog gekozen worden voor een ander tijdspad voor aanpassingen aan de Wht rondom de HZK-regeling.

Ook kan in dit wetsvoorstel mogelijk de voorgenomen verlenging worden opgenomen van de aanvraagtermijn voor het doen van een aanvraag voor aanvullende compensatie of aanvullende O/GS-tegemoetkoming voor de werkelijke schade. Hierbij dient te worden aangetekend dat dit afhangt van het moment waarop wordt besloten tot welke datum die termijn wordt verlengd.

Communicatie

n.v.t.

Politiek bestuurlijke context

n.v.t.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

n.v.t.

20-5 '25

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Herstel en Toeslagen

Directoraat-Generaal
voor Fiscale Zaken
Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

15/5

Persoonsgegevens

nota

Wetsvoorstellen waarin maatregel introductie
aanvraagtermijn HZK-regeling kan worden opgenomen

Datum

8 mei 2025

Notanummer

2025-0000135703

Bijlagen

geen

Aanleiding

Woensdag 7 mei is met u gesproken over het tijdpad en de manier waarop wij de introductie van een uiterste aanvraagdatum voor gedupeerden in de huurtoeslag, zorgtoeslag en het kindgebonden budget (HZK-regeling) kunnen regelen. Wij hebben in dat overleg toegelicht dat het niet mogelijk is om met een zelfstandig wetsvoorstel – en alle stappen die daarbij horen - inwerkingtreding per 1 januari 2026 te realiseren. U heeft aangegeven vast te willen houden aan inwerkingtreding per 1 januari 2026. Wij schetsen hierna opties die aan uw wens tegemoetkomen.

Meerdere HZK-nota's

Voor de volledigheid merken we op dat deze nota enkel ziet op de op het proces om de uiterste aanvraagtermijn wettelijk te introduceren. U zult volgende week in twee nota's nog verder geïnformeerd worden over de HZK-regeling en de uitvoering daarvan. Uiterlijk volgende week ontvangt u 1) een nota over de institutionele vooringenomenheid en de verduidelijkende beleidsregel en 2) een nota over de uitvoering van de HZK-regeling.

Beslispunt: introduceren uiterste aanvraagdatum HZK-regeling door die maatregel te laten meelopen in een bestaand wetstraject

Wij adviseren u om de introductie van een uiterste aanvraagdatum voor de HZK-regeling die is gelegen zes weken na inwerkingtreding van de bepaling waarin dit wordt geregeld op te nemen in een nota van wijziging bij de Wet verbetermaatregelen toeslagen.

afgeerd

Kernpunten

- De wens is om een uiterste aanvraagdatum voor de HZK-regeling van zes weken na die inwerkingtreding van de bepaling waarin dit wordt geregeld te introduceren.
- Wij zien de optie om inwerkingtreding daarvan per 1 januari 2026 te realiseren door de maatregel bij nota van wijziging op te nemen in een bestaand en in het (parlementair) proces verder gevorderd wetstraject.
- De nota van wijziging kan ingediend worden bij (1) de Wet verbetermaatregelen toeslagen die naar verwachting vlak voor het zomerreces zal worden ingediend of (2) de Fiscale verzamelwet 2026 die op 25 april jl. is ingediend bij de Tweede Kamer.

- Wij adviseren om te kiezen voor het indienen van een nota van wijziging op het wetsvoorstel Wet verbetermaatregelen toeslagen (optie 1). Dat wetsvoorstel zal naar verwachting voor het zomerreces bij de Tweede Kamer worden ingediend en het verslag en de nota naar aanleiding van het verslag zullen in het najaar volgen. Rond deze stappen van het parlementaire proces zal de nota van wijziging dan ingediend worden. Inzet is om dit wetsvoorstel met ingang van 1 januari 2026 in werking te laten treden.

Toelichting

- Het is naar verwachting niet mogelijk om een zelfstandig wetsvoorstel dusdanig snel op te stellen en door het parlement te laten behandelen dat inwerkingtreding per 1 januari 2026 realistisch is. Aansluiten op het pakket Belastingplan 2026 stuit bovendien al enige jaren op kritiek van de Afdeling advisering van de Raad van State en het parlement. De omvang van het pakket Belastingplan en mate waarin zeer uiteenlopende maatregelen gekoppeld worden aan het pakket wetgeving leidt tot onvrede.
- Een optie is daarom om de gewenste maatregel bij nota van wijziging op te nemen in een wetsvoorstel dat geen deel uitmaakt van het pakket Belastingplan 2026, zoals het wetsvoorstel Wet verbetermaatregelen toeslagen of het wetsvoorstel Fiscale verzamelwet 2026.
- Het wetsvoorstel Wet verbetermaatregelen toeslagen wordt naar verwachting vlak voor het zomerreces ingediend bij de Tweede Kamer en er wordt gestreefd naar een inwerkingtreding per 1 januari 2026. U bent indiener van het wetsvoorstel en thematisch sluit de maatregel beter aan bij dit wetsvoorstel dan een fiscaal wetsvoorstel, zoals de Fiscale verzamelwet 2026.
- De nota van wijziging kan dan gelijktijdig met de nota naar aanleiding van het verslag worden ingediend; naar verwachting in oktober 2025. Hiermee wordt het parlement in staat gesteld om de maatregel nog te betrekken bij een eventueel wetgevingsoverleg of plenair debat en is inwerkingtreding per 1 januari 2026 haalbaar.
- Terugvaloptie is om deze maatregel, indien om wat voor reden dan ook de Wet verbetermaatregelen toeslagen niet per 1 januari 2026 in werking zou kunnen treden, bij nota van wijziging op de Fiscale verzamelwet 2026 te regelen. Daar dient de staatssecretaris Fiscaliteit en Belastingdienst ook mee in te stemmen.
- Daarbij dient opgemerkt te worden dat met de route van een nota van wijziging niet het proces van een volledig wetsvoorstel wordt doorlopen. Afstemming met adviesorganen zoals Raad voor de Rechtspraak en de afdeling advisering van de Raad van State zal waarschijnlijk niet kunnen plaatsvinden. Een nota van wijziging zou in beginsel voor advies aan de Afdeling advisering van de Raad van State kunnen worden voorgelegd, maar wij verwachten dat dat in het gewenste tijdsplan niet haalbaar is.
- Wij adviseren u om de wijziging wel voor te leggen aan de Oudercommissie, bijvoorbeeld in één van de periodieke overleggen die er met de Oudercommissie plaatsvinden. Naast dat de Oudercommissie het doorgaans zeer op prijs stelt om betrokken te worden bij wetswijzigingen, heeft zij tot taak om gevraagd en ongevraagd advies te geven over uiteenlopende zaken aangaande de hersteloperatie.

Eens,
bespreken
looh met
voorzitter oc)

- Bovendien is de HZK-regeling op dit moment al onderwerp van gesprek tussen het ministerie en de Oudercommissie. U wordt hier nader over geïnformeerd over de bovengenoemde separaat te ontvangen nota over de wetstekst rondom institutionele vooringenomenheid.
- Hierbij is ook de aangenomen motie Dijk/Vijlbrief van 6-11-2024 van belang die verzoekt het kabinet bij alle wetsvoorstellen die gaan over het herstel van het kinderopvangtoeslagschandaal uitvoerig in gesprek te gaan met een grote groep gedupeerde ouders om de gevolgen van nieuwe en aangepaste wetgeving te bespreken, en de uitkomst van deze gesprekken te betrekken bij de stukken die naar de Tweede Kamer worden gestuurd.

Communicatie

n.v.t.

Politiek/bestuurlijke context

n.v.t.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.